

İÇİNDEKİLER

4. BASKIYA ÖNSÖZ	5
3. BASKIYA ÖNSÖZ	9
ÖNSÖZ.....	11
İÇİNDEKİLER	15
GİRİŞ	21

Birinci Bölüm

YARGI ETİĞİNİN ANAYASAL VE DEMOKRATİK TEMELLERİ

1.1. HUKUK DEVLETİ	31
1.2. KUVVETLER AYRILIĞI İLKESİ.....	34
1.3. YARGI ERKİ VE TOPLUMSAL İŞLEVİ	36
1.3.1. Genel Olarak	36
1.3.2. Anayasal İlkeler	37
1.3.3. İnsan Hakları	41
1.3.3.1. Genel Olarak	41
1.3.3.2. Adil Yargılanma Hakkı	43

İkinci Bölüm

TEMEL KAVRAMLAR

2.1. ETİK.....	53
2.2. AHLAK	55
2.3. DEONTOLOJİ.....	56
2.4. ETİK, AHLAK VE MESLEK ETİĞİ KAVRAMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI	62
2.5. HUKUK, AHLAK VE ETİK İLİŞKİSİ.....	64
2.6. HUKUK ETİĞİ, YARGI ETİĞİ, HUKUKÇU ETİĞİ VE ADALET MESLEK ETİĞİ KAVRAMLARI.....	67
2.6.1. Hukuk Etiği.....	67
2.6.2. Yargı Etiği	68
2.6.3. Hukukçu Etiği	69
2.6.4. Adalet Meslek Etiği	69
OKUM PARÇASI 3: FELSEFİ ETİKTEN MESLEK ETİĞİNE.....	71

Üçüncü Bölüm

YARGI ETİĞİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ VE MEDENİYET BOYUTU

3.1. GENEL OLARAK	73
3.2. İSLAM MEDENİYETİ	76
3.2.1. Hz. Ömer'in Yargıç Atama Yazısı.....	76
3.2.2. Hâkimlik Etiği Eserleri.....	79
3.2.3. Müslüman Düşünürlerin Eserleri	82
3.2.3.1. Mevlâna: Mesnevi	82
3.2.3.4. İbn Haldun: Mukaddime.....	90
3.2.4. Osmanlı Türkiyesi ve Mecelle.....	95
3.2.4.1. La Fontaine'in Fransız ve Türk Yargı Etiği Karşılaştırması	99
3.2.4.2. Bangalor Yargı Etiği İlkelerinin Yorumunda Yer Alan İslam Hukuku Bölümü Yargı Etiği Bölümü.....	104

Dördüncü Bölüm

ULUSLARARASI DÜZENLEMELER

4.1. GENEL OLARAK	107
4.2. ULUSLARARASI YARGI ETİĞİ BELGELERİ	113
4.2.1. Bangalor Yargı Etiği İlkeleri (BM/2003)	113
4.2.1.1. Kapsamı	113
4.2.1.2. Hazırlık Süreci	113
4.2.1.3. Dayanak Belgeler	114
4.2.1.4. Amaç ve Gerekçe	114
4.2.1.5. Sistematiği	116
4.2.1.6. Bangalor Yargı Etiği İlkelerinin Yorumu	119
4.2.1.7. Bangalor Yargı Etiği İlkeleri Bağlamında Güncel Gelişmeler.....	120
4.2.2. Budapeşte İlkeleri (Savcılar İçin Etik ve Davranış Biçimlerine İlişkin Avrupa Esasları) (AK/2005)	126
4.2.2.1. Kapsamı	126
4.2.2.2. Hukuki Dayanaklar	127
4.2.2.3. Belgenin Teleolojik (Amaçsal) Analizi ve Felsefesi.....	127
4.2.2.4. İlkelerin Sistematiği	128
4.2.1.5. Temel Değerler	129
4.2.1.6. Savcılık Etiğinde Güncel Tartışmalar ve Yorumlar	129
4.2.3. Havana Kuralları: Avukatların Rolüne Dair Temel Prensipler (BM/1990).....	133
4.2.3.1. Kapsamı	133

4.2.3.2. Hazırlanışı ve Normatif Niteliği	133
4.2.3.3. Dayanakları	134
4.2.3.4. Amaç ve Gerekçe	134
4.2.3.5. Havana Kuralları'nın Sistematiği	135
4.2.3.6. Avukatların Görev ve Sorumlulukları	135
4.2.3.7. Modern Yargı Etiği Bağlamında Yeni Riskler	136

Beşinci Bölüm

ULUSAL DÜZEYDEKİ BELGELER

5.1. GENEL OLARAK	139
5.2. TÜRK YARGI ETİĞİ BİLDİRGESİ (TÜYEB)	141
5.2.1. Kapsam ve Kapsanan Yargı Mensupları	141
5.2.2. Hazırlanış Süreci ve Kurumsal Çerçeve	142
5.2.3. Kavramsal ve Tarihsel Dayanaklar	143
5.2.4. Amaç ve Gerekçe	144
5.2.5. Sistematiği ve İçerik Yapısı.....	145
5.2.6. Uygulama Mekanizması ve Danışma İşlevi	146
5.2.7. TÜYEB Kapsamında Sosyal Medya Kullanım Rehberi	148
5.2.8. Türk Yargı Etiği Bildirgesi Rehberi (2025).....	151
5.2.8.1. Giriş ve Amaç	151
5.2.8.2. Hazırlık Süreci ve Kaynaklar	151
5.2.8.3. Uluslararası Referans Belgeler	152
5.2.8.4. Tarihi ve Kültürel Kaynaklar	152
5.2.8.5. Rehberin Kapsamı ve Sistematiği	152
5.2.8.5. Etik İlkelerin Önemi.....	153
5.3. YARGITAY YARGI ETİĞİ İLKELERİ (YBGK/2017)	153
5.3.1. Kapsam	153
5.3.2. Hazırlanışı	154
5.3.3. Dayanağı	155
5.3.4. Amaç ve Gerekçesi.....	155
5.3.5. Sistematiği	156
5.3.5.1. Değer–İlke–Kural Hiyerarşisi	157
5.3.5.2. Bangalor İlkeleriyle Benzerlik	157
5.3.6. Danışma Mekanizması ve Kurumsal Yapı	158
5.3.6.1. Yargı Etiği Danışma Kurulu	158
5.3.6.2. Kurulun Görev ve Yetkileri	159

5.3.6.3.	Yargıtay Cumhuriyet Savcıları Bakımından Etki Alanı	159
5.3.6.4.	Örnek Kararlar	160
5.4.	YARGITAY CUMHURİYET SAVCILARI ETİK DAVRANIŞ İLKELERİ (YCB/2017) ...	163
5.4.1.	Kapsam.....	163
5.4.2.	Dayanakları.....	163
5.4.3.	Amaç ve Gerekçe.....	164
5.4.4.	Sistematik.....	165
5.4.4.1.	Mesleki Davranışlar	165
5.4.4.2.	Bağımsızlık ve Tarafsızlık.....	166
5.4.4.3.	Ceza Yargılamasında Davranışlar	167
5.4.4.4.	Özel Yaşamda Davranışlar	168
5.5.	TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ MESLEK KURALLARI (TBBB/1971).....	168
5.5.1.	Kapsam ve Niteliği.....	168
5.5.2.	Hazırlanışı ve Hukuksal Dayanak	169
5.5.3.	Sistematik Yapısı.....	169
5.5.4.	Etik İlkeler Açısından Değerlendirme ve Güncel Yaklaşımlar	170
5.5.6.	Sonuç.....	173

Altıncı Bölüm

TÜRK YARGI ETİĞİ BİLDİRGESİNİN YORUMU

6.1.	GENEL OLARAK	177
6.2.	BİLDİRGENİN YORUMLANMASI	178
6.3.	BAŞLIK VE BAŞLANGIÇ.....	179
6.4.	ETİK DEĞER, İLKE VE DAVRANIŞ KURALLARI.....	184
6.4.1.	İnsan Onuru, İnsan Hakları ve Eşitlik	185
6.4.2.	Bağımsızlık.....	197
6.4.3.	Tarafsızlık	206
6.4.4.	Dürüstlük ve Tutarlılık	218
6.4.5.	Güven	226
6.4.6.	Mahremiyet.....	233
6.4.7.	Mesleğe Yaraşırılık	240
6.4.8.	Yetkinlik ve Özen	255
6.5.	BİLDİRGENİN BAĞLAYICILIĞI VE TAAHHÜT.....	266

Yedinci Bölüm

ALGORİTMİK ADALET VE YARGI ETİĞİ

7.1. GİRİŞ: YARGIDA YAPAY ZEKANIN YÜKSELİŞİ.....	269
7.2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE: ALGORİTMİK ADALET VE ALGORİTMİK ÖNYARGI SORUNU	270
7.2.1. Algoritmik Adalet	270
7.2.2. Algoritmik Önyargı Sorunu	270
7.3. ULUSLARARASI DÜZENLEMELER.....	271
7.3.1. Avrupa Konseyi CEPEJ Etik Şartı.....	271
7.3.2. Avrupa Parlamentosu Kararı.....	273
7.3.3. AB Yapay Zekâ Yasası	273
7.3.4. UNESCO Mahkemelerde ve Yargı Organlarında Yapay Zeka Sistemlerinin Kullanımına İlişkin Kılavuzlar.....	277
7.4. YARGIDA YAPAY ZEKA KULLANIMININ ETİK BOYUTLARI	280
7.4.1. Gizlilik ve Veri Güvenliği	280
7.4.2. Gerekçelendirme Sorumluluğu.....	280
7.4.3. Şeffaflık ve Açıklanabilirlik	281
7.4.4. Adaletsizliğin Matematiği: İmkansızlık Teoremi	282
7.5. YARDIMCI MI, ALTERNATİF MI: KAVRAMSAL TARTIŞMA.....	283
7.5.1. Üç Düzeyli Kullanım Modeli	283
7.5.2. Yardımcı Yapay Zeka Yaklaşımı	283
7.5.3. Alternatif Yapay Zeka Yaklaşımının Riskleri	284
7.5.4. Bir Robot Tarafından İnsan Haklarının Korunması Mümkün mü?	284
7.6. CEZA ADALETİNDE YAPAY ZEKA KULLANIMI	285
7.7. HUKUK MESLEKLERİNDE YAPAY ZEKA KULLANIMI	285
Yapay Zeka Halüsinasyonları ve Mesleki Sorumluluk.....	286
7.8. KARŞILAŞTIRMALI UYGULAMALAR.....	287
7.8.1. Çin: Yapay Zeka Yargı Deneyimi	287
7.8.2. ABD: Federal Yargı Sistemi.....	288
7.8.3. Türkiye'de Gelişmeler	289
7.9. KAMUSAL ALGI VE TOPLUMSAL KABUL	290
7.10. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	291
7.10.1. Yardımcı Modelin Benimsenmesi.....	291
7.10.2. Etik Çerçevenin Oluşturulması	291
7.10.3. Eğitim ve Farkındalık	292
7.10.4. Yasal Düzenleme İhtiyacı.....	292
7.11. DEĞERLENDİRME	292

SONUÇ.....	295
EK 1: ADALETNAME	303
EK 2: ULUSLARARASI ETİK KODLARDAN ÖRNEKLER	308
2.1. Fransa Hâkim ve Savcılık Yüksek Kurulu Hâkim ve Savcıların Etik (Deontolojik) Ödevleri Derlemesi.....	308
2.2. Kanada Québec Hâkim ve Savcılık Etik Kodu (Kuralları) (Adli Yargı Kanunu)	309
2.3. Belçika Yargı Yüksek Kurulu Hâkim ve Savcılık Rehberi: İlkeler, Değerler, Vasıflar.....	309
2.4. İsviçre Hâkim Savcılar Birliği Etik Komisyonu Hakimler İçin Geçerli Etik İlkeler.....	310
KAYNAKÇA.....	311
YAZARIN YAYINLANMIŞ ESERLERİ.....	317